

A ג"ד
Intro

Today we will learn בע"ה of דף ס of מסכת כתובות
Some of the topics we will learn about include.

The Machlokes regarding a wife's obligation of
מניקה את בנה
To nurse her child

The Machlokes regarding the age of מכירה, when the
child recognizes its mother, in which she is required to
nurse even after they divorce.

The Machlokes regarding the time-period for nursing

A

regarding...
מחלוקת
a wife's obligation of
מניקה את בנה

regarding...
מחלוקת
the AGE of
מכירה

regarding...
מחלוקת
the TIME-PERIOD for nursing

B The Machlokes regarding the amount of time after which
a מינקת, a nursing mother, is permitted to remarry.

The cases in which a מינקת is permitted to remarry
immediately

The foods that are prohibited to a מינקת because they are
detrimental to her milk

B

regarding...
מחלוקת
The amount of time
after which a מינקת,
is permitted to REMARRY

Cases in which...
A מינקת is permitted to
remarry IMMEDIATELY

Foods prohibited to a מינקת
because they are DETRIMENTAL
to her milk

1 So let's review ...

The previous Mishnah taught
מלאכות שהאשה עושה לבעלה
The seven chores which a woman must perform for her
husband, which includes
ומניקה את בנה
She is obligated to nurse her child.

The Gemara cites a Braisa in which this is actually a
Machlokes :
נדרה שלא להניק את בנה
If she made a נדר, a vow, that she will NOT nurse her child:
בית שמאי אומרים
שומטת דד מפיו
say the נדר IS effective, and she may NOT nurse
the child, because
לא משעבדא ליה
She is NOT obligated to nurse her child
בית הלל אומרים
כופה ומניקתו
say that the נדר is NOT effective, and he compels
her to nurse the child, because
משעבדא ליה
She IS obligated to nurse the child.

2 The Braisa continues

נתגרשה אינו כופה
If they divorce, he CANNOT compel her to nurse, because
לא משעבדא ליה
She is now no longer obligated to him.

However,
ואם היה מכירה
נותן לה שכרה וכופה ומניקתו
מפני הסכנה
If the child recognizes its mother and refuses to nurse
from another woman, he can compel her to nurse the child,
because the child's health is endangered.

However, he must compensate her.

1

The previous Mishnah...

מלאכות שהאשה עושה לבעלה...
ומניקה את בנה

מחלוקת

נדרה שלא להניק את בנה

בית הלל
כופה ומניקתו
נדר is NOT effective

משעבדא ליה
She IS obligated
to nurse her child

בית שמאי
שומטת דד מפיו
נדר IS effective

לא משעבדא ליה
She is NOT obligated
to nurse her child

2

נתגרשה אינו כופה

לא משעבדא ליה

However,
ואם היה מכירה
נותן לה שכרה וכופה ומניקתו
מפני הסכנה

If the child refuses to nurse
from another woman,
he CAN compel the mother
to nurse the child,
the child's health is endangered!

However,
he MUST compensate her

3 The Gemara mentions several opinions of the age of ה"ה מכירה:
 רב says
 שלשה חדשים
 When the child becomes three months old
 שמואל says
 שלשים יום
 When the child reaches thirty days
 ר' יוחנן says
 חמשים יום
 When the child reaches fifty days

שמואל רמי בר יחזקאל says in the name of
 כל זמן שמכירה
 It does NOT depend on the child's age, but rather if the child actually recognizes its mother, in which צריך בדיקה
 The child is tested to see if it recognizes its mother.
 סומא
 בריחא ובטעמא
 And if a child is blind, it recognizes its mother by her scent, and the milk's taste.

3

the AGE of
היה מכירה

מי בר יחזקאל
in the name of
 שמואל ר' יוחנן רב
כל זמן שלשה
שמכירה יום שלשים יום
צריך בדיקה
The child is tested to see
if it recognizes its mother

סומא
בריחא ובטעמא
 a BLIND child,
 recognizes its mother by
 her scent, and the milk's taste

4 A Braisa teaches;
 יונק תינוק והולך עד עשרים וארבעה חדש
 מכאן ואילך כיונק שקץ
 דברי רבי אליעזר
 A child may nurse until it is 24-months-old, but afterward nursing is prohibited.

רבי יהושע אומר
 אפילו ארבע וחמש שנים
 רבי יהושע says a child may nurse continuously even up to 4-5-years-old. However,
 פירש לאחר עשרים וארבעה חדש
 וחזר כיונק שקץ
 Once the child ceased nursing after 24-months, it is prohibited to resume.

The Gemara qualifies;
 הא דלא פריש
 The prohibition applies only when the child nurses directly from the mother. However,
 פריש
 The prohibition does NOT apply when the child drinks human milk from a utensil.

4

בריוותא:
יונק תינוק והולך...

רבי יהושע רבי אליעזר
אפילו ארבע עד עשרים
וחמש שנים וארבעה חדש
מכאן ואילך כיונק שקץ
 However,
פירש לאחר עשרים וארבעה חדש
וחזר כיונק שקץ
 Once the child
 ceased nursing
 after 24-months,
 it's PROHIBITED
 to resume

The Gemara qualifies;
 הא דלא פריש פריש
 Prohibition applies ONLY when the child nurses DIRECTLY from the mother
 Prohibition DOESN'T apply when the child drinks human milk from a UTENSIL

5 The Gemara points out that the Halachah is in the reverse regarding eating human blood.

דם שעל גבי ככר
גוררו ואוכלו

Human blood that was separated from the body - for example, blood from one's teeth on a piece of bread - is אסור. He must remove the blood before eating the bread.

However,

שבין השינים
מוצצו ואינו חושש

Blood between one's teeth is מותר. He may suck the blood without any concern, because it was never separated from the body.

=====

5

The Halachah is in REVERSE regarding eating human blood

However,

שבין השינים
מוצצו ואינו חושש

Human blood
between one's teeth
NEVER separated
from the body

מותר

May suck the blood
without any concern

דם שעל גבי ככר
גוררו ואוכלו

Human blood
separated from
the body
on a piece of bread

אסור

Must remove the blood
before eating the bread

6 Since we discussed a nursing mother, the Gemara cites the following Braisa;

מינקת שמת בעלה בתוך עשרים וארבעה חדש
הרי זו לא תתארס ולא תינשא עד עשרים וארבעה חדש
דברי רבי מאיר

A nursing mother, whose husband died during the 24-month nursing period, may not accept Kiddushin and remarry until the conclusion of the 24-months, because, as Rashi explains;

שמא תתעבר ותצטרך לגמול את בנה
ובעל זה אינו אביו שיקנה לו ביצים וחלב

She may become pregnant in which she loses her milk, and the second husband will not provide for this child since he is not the father.

ור' יהודה מתיר

בשמונה עשר חדש

Rashi says that she may remarry at the conclusion of 18-months, because,

דיו לתינוק לינק בכך

It is sufficient for a child to nurse for 18-months.

The Gemara adds that this is also a מחלוקת בית שמאי ובית הלל:

שבית שמאי אומרים

עשרים וארבעה חודש

ובית הלל אומרים

שמונה עשר חודש

6

ברייטא:

מינקת שמת בעלה
בתוך עשרים וארבעה חדש

רבי יהודה

רבי מאיר

הרי זו לא תתארס
ולא תינשא

מתיר
בשמונה עשר
חדש

עד עשרים וארבעה
חדש

דיו לתינוק

לינק בכך

שמא תתעבר
ותצטרך לגמול את בנה

ובעל זה אינו אביו

שיקנה לו ביצים וחלב

This is also a מחלוקת בית שמאי ובית הלל:

ובית הלל אומרים

שמונה עשר

חודש

שבית שמאי אומרים

עשרים וארבעה

חודש

7 אמר רבן שמעון בן גמליאל
אני אכריע
לדברי האומר עשרים וארבעה חדש
מותרת לינשא בעשרים ואחד חדש
מותרת רבי שמעון בן גמליאל
compromises that according to those
who say 24-months, she may remarry after 21-months.
לדברי האומר בשמונה עשר חדש
מותרת להנשא בחמשה עשר חדש
And according to those who say 18-months, she may
remarry after 15-months;
לפי שאין החלב נעקר אלא לאחר שלשה חדשים
She only loses her milk after three months of the
pregnancy.

רב ושמואל דאמרי תרוייהו
צריכה להמתין עשרים וארבעה חדש
חוץ מיום שנולד בו
וחוץ מיום שנתארסה בו
disagree and say that she must wait until a full
24-months, which does not include the day of birth, and
the day of Kiddushin.

=====

8 The Gemara cites another Braisa:
נתנה בנה למינקת
או גמלתו
או מת
מותרת לינשא מיד
If the widow paid a מינקת to nurse her child;
Or, she weaned him;
Or, the child died;
She is permitted to remarry immediately, because there is
NO concern for the welfare of the child.

However, the Gemara concludes;
והלכתא מת מותר
גמלתו אסור
If the child died, she is permitted to remarry. However, if
she weaned him, she is prohibited to remarry, because we
are concerned
שגמלתו מחמת שרוצה לינשא
She weaned him in order to remarry.

=====

7

אמר רבן שמעון בן גמליאל
אני אכריע

לדברי האומר בשמונה עשר חדש מותרת להנשא בחמשה עשר חדש	לדברי האומר עשרים וארבעה חדש מותרת לינשא בעשרים ואחד חדש

אפי לאין כחלה נזכר אלא
לאחר שלשה חדשים

רב ושמואל
דאמרי תרוייהו
צריכה להמתין
עשרים וארבעה חדש
חוץ מיום שנולד בו
וחוץ מיום שנתארסה בו

8

The Gemara cites a ברייתא:

נתנה בנה למינקת
או גמלתו או מת
מותרת לינשא מיד

There is NO concern for
the welfare of the child

ומאכילת
מת מותר
גמלתו אסור
We are concerned
שגמלתו מחמת
שרוצה לינשא

9 The Gemara proceeds with another Braisa:

הרי שנתנו לה בן להניק

הרי זו לא תניק עמו

לא בנה ולא בן חברתה

If a woman accepts a child for nursing, she may not nurse her own child, or another child.

פסקה קימעא

אוכלת הרבה

If the family of the child provides her with insufficient food, she must eat the rest to maintain adequate nourishment at her own expense.

לא תאכל עמו

דברים הרעים לחלב

She may not eat foods that are detrimental to the milk.

מינייהו פסקי חלבא

מינייהו עכרי חלבא

This includes foods that cause the milk to stop, and foods that cause the milk to become inedible.

9

הרי שנתנו לה בן להניק

הרי זו לא תניק עמו

לא בנה ולא בן חברתה

If a woman accepts a child for nursing, she may not nurse her own child, or another

אוכלת הרבה

SHE must maintain adequate nourishment

פסקה קימעא

If the family provided insufficient food

לא תאכל עמו דברים הרעים לחלב

מינייהו

עכרי חלבא

Includes foods that cause the milk to become INEDIBLE

מינייהו

פסקי חלבא

Includes foods that cause the milk to STOP